

**PLA ESTRATÈGIC
DE SERVEIS
SOCIALS
DE CATALUNYA
2010-2013**

**Procés participatiu del Pla
estratègic de serveis socials:
FASE DE DIAGNÒSTIC**

Presentació

En la Jornada central del procés participatiu es treballarà entorn a tres tallers centrats en les situacions de necessitat que s'han identificat a partir de la definició que la Llei 12/2007, de serveis socials, ens ofereix a l'article 3 i del llistat de situacions d'atenció preferent que es recullen a l'article 7.

El sistema de serveis socials regulat en la nova llei 12/2007, d'11 d'octubre, es basa en el reconeixement de drets i en la universalització dels serveis socials. Aquests principis, traslladats a la pràctica, suposen un canvi en el paradigma de la conceptualització i organització dels serveis socials: situar les persones i les seves necessitats en el centre de l'acció del sistema.

El nou paradigma obliga a replantejar, en primer lloc, la definició mateixa de les situacions subjectes d'atenció: passant de la generalització que implica la classificació en col·lectius (que vinculen la persona amb el grup per un sol fet o situació) a la identificació de les necessitats concretes que les persones poden tenir durant el seu cicle vital; situacions que, per altra banda, poden donar-se aïllades o acompanyades d'altres, el que determinarà la complexitat de la situació de necessitat de la persona.

Així doncs, les necessitats socials han de ser l'eix de l'acció del Sistema Català de Serveis Socials. La capacitat d'elecció de les prestacions i mesures que es reconeix a les persones també és un element clau que ens porta a haver de dissenyar un sistema que ha de preveure que una necessitat pot requerir de diferents respostes segons diferents factors: l'opció personal, el lloc, el moment...

L'anàlisi de l'acció del Sistema Català de Serveis Socials requereix d'una sistematització de les diferents respostes que aquest ofereix, les prestacions regulades a la Cartera de Serveis Socials 2008 – 2009, agrupant les prestacions en dispositius; definits com el conjunt de prestacions que tenen en comú el tipus de resposta a unes necessitats més o menys concretes que les persones tenen en l'àmbit d'actuació dels Serveis Socials.

La categorització en dispositius s'ha fet seguint un procés lògic que s'inicia en el punt d'accés al sistema i el reconeixement de drets, – dispositiu d'informació, orientació, valoració i acompanyament –, que continua amb els dispositius que estan disponibles en l'entorn més proper a la persona, – l'atenció i suport per a romandre en el domicili, l'atenció diürna i les prestacions econòmiques – i que conclou amb les prestacions que suposen un nivell d'atenció i de protecció més intensiu – la protecció jurídica i l'atenció residencial–.

El debat en els tallers es centrarà en els dispositius dissenyats per a l'atenció a cada situació de necessitat: l'adequació a les necessitats de les persones, la necessitat de dissenyar noves prestacions dins els diferents dispositius, la necessitat d'adaptar les prestacions existents a noves necessitats vinculades...

Taller 1. Manca d'autonomia: necessitats i dispositius

Aquesta categoria inclou aquelles necessitats vinculades amb l'estat permanent en què es troben les persones que, per raons derivades de l'edat, la malaltia o la discapacitat, i vinculades a la manca d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, necessiten de l'atenció d'altres persones o ajudes importants per realitzar activitats bàsiques de la vida diària o, en el cas de les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental, d'altres recolzaments per a la seva autonomia personal. L'estructura conceptual d'aquesta categoria conté dues subcategories:

- Dependència: s'inclouen en aquesta categoria totes les necessitats que siguin coherents amb la definició, que és la de la Llei de la Promoció de l'Autonomia i Atenció a les persones en situació de Dependència, independentment del procés d'implementació de la llei.
- Discapacitat: s'inclouen totes les necessitats que tenen a veure amb la restricció o l'absència de la capacitat que té un ésser humà per fer una activitat en la forma o dins del marge que es considera normal (Organització Mundial de la Salut)

Taller 2: Necessitats en les relacions socials i familiars: situacions i dispositius

---

Aquesta categoria inclou aquelles situacions de necessitat derivades dels vincles socials, tant en l'entorn familiar com comunitari. S'inclouran totes les situacions de necessitat en les quals el dèficit en les relacions socials, la manca de relacions i/o l'existència d'unes relacions disfuncionals creen risc a les persones. Podem identificar dues subcategories:

- Relacions familiars disfuncionals: aquelles situacions provocades per la manca de compliment de les funcions de suport i ajuda que ha de desenvolupar la família. S'hi inclouen les situacions de violència, de desemparament i negligència i l'aïllament per manca de xarxa familiar.
- Dèficits en les relacions socials: són aquelles situacions en les quals una persona o un grup presenta dificultats per a la integració en el seu entorn més immediat, l'origen pot ser divers i tant pot estar en la pròpia persona i/o grup (aïllament social) com en el seu entorn (estigmatització i rebuig) i, fins i tot, en ambdues parts.

Taller 3: Necessitats materials i instrumentals: situacions i dispositius

---

Aquesta categoria inclou aquelles situacions de necessitat que tenen una expressió de tipus material, és a dir vinculades amb la subsistència, i les que es vinculen amb la capacitat de les persones per assolir aquesta subsistència autònoma, enteses des d'una perspectiva social. En aquest bloc s'inclouen les situacions següents:

- La manca o dèficit de recursos materials: que inclourà la manca o dèficit de recursos econòmics i d'habitatge
- Les dificultats per a la inserció sociolaboral: inclouen aquells aspectes que tenen a veure amb la manca de feina, la precarietat en l'ocupació, així com la manca de les habilitats socials en el marc laboral.
- Les dificultats per a la inserció socioeducativa: inclouen aquells aspectes que tenen a veure amb les seves habilitats socials en el marc educatiu i/o formatiu.